

Motion till riksdagen 2012/13:Kr332

av Mattias Karlsson och Per Ramhorn (SD)

Svenskt fartygsvärn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett svenskt fartygsvärn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att stärka lagskyddet för kulturhistoriskt skyddsvärda fartyg.

Motivering

Sverige är ett land med en lång och rik sjöfartshistoria. En del av denna historia levandegörs varje år av de privata entusiaster som lägger ned enorma mängder tid och pengar på att bevara och restaurera kulturhistoriskt värdefulla fartyg. Genom att dessa fartyg används och visas upp kommer arbetet också allmänheten och turistnäringen till del.

Det finns flera sätt att se ett fartyg som kulturminne. Ur en byggnadshistorisk synvinkel är fartyget en konstruktion som är typisk för sin tid och plats. Fartyget kan också ses ur ett teknik- eller industrihistoriskt perspektiv. Ur en etnologisk synvinkel blir fartygen en historisk social miljö med speciella kulturella värderingar som arbetsplats och bostad för sjömännen. Fritidsbåtarna speglar det moderna välfärdssamhällets utveckling med den nya fritiden. Fartygen kan också ses som en del av en specifik maritim kulturmiljö, t ex en välbevarad hamnmiljö. Tyvärr är just de bevarade och restaurerade fartygen den del av det maritima kulturarvet som har sämst lagskydd. Detta gäller inte vrak, dessa klassas som fast fornminne hundra år efter förlisningen. Den märkliga konsekvensen av denna lagstiftning är att av två identiska fartyg byggda för över 100 år sedan är det endast det som förlist som skyddas av lagen, medan det fortfarande flytande fartyget saknar lagskydd. Vi menar att regeringen snarast möjligt borde utreda möjligheten att stärka lagskyddet för kulturhistoriskt skyddsvärda fartyg.

Fel! Okänt namn på

Tyvärr har man på senare tid kunnat se en negativ utveckling där allt fler entusiaster ger upp och allt fler kulturellt betydelsefulla svenska fartyg förfaller eller försvinner till utlandet.

Om utvecklingen skall kunna vändas krävs det ett ökat stöd från staten.

Norge har idag ett nästan 20 gånger större statsstöd till bevarandet av historiska båtar än vad Sverige har. Den norska motsvarigheten till Riksantikvarieämbetet har fått ansvar för de flytande byggnadsminnena. De har den lagliga möjligheten att freda kulturhistoriskt intressanta fartyg och därmed säkerställa deras fortlevnad och att fartyget stannar i landet. I Norge gäller också generellt att fartyg äldre än 50 år behöver tillstånd från riksantikvarien för utförsel.

Det praktiska fartygsbevarandet har man organiserat genom att skapa s k fartøyvernssenter där man har samlat resurser för renovering av traditionella fartyg. Idag finns det tre fartøyvernssenter.

Vår bedömning är att den svenska staten bör påta sig ett större ansvar för bevarandet av denna del av det marina kulturarvet och att regeringen, med inspiration från den norska modellen, snarast möjligt bör utreda möjligheten att införa ett svenskt fartygsvärn.

Stockholm den 5 oktober 2012

Mattias Karlsson (SD)

Per Ramhorn (SD)